

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșan Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond — și timbru de 60 fl. pentru fie-care publicare.

Direcția corectă.

Ne pare rău că trebuie să facem o constatare, care nu e nici în favorul nostru nici în al Magiarii; ba e păgubitoare și pentru unii și pentru alții, — dar' cu toate acestea ea e fapt, care nu poate fi tras la îndoială din nici o parte. E constatarea, că noi Românii ne aflăm în stare de proces cu Magiarii. Proces de *cucerire*. Și nu noi purtăm procesul, ci Magiarii. Ei vreau să cucerească. Ei vreau să pună mână pe ce avem noi mai scump, pe *limba noastră*. Vreau să ne *magiarizeze*, pentru a ne contopi în națiunea lor.

Rolul nostru în acest proces senzațional, natural că se reduce la o simplă *apărare*. Și dela dibăcia cu care ne vom apăra depinde viitorul nostru, — viitoriu, pe care tocmai noi, cei de astăzi, avem să-l așternem pe sâma urmașilor nostri.

Lucrul acesta e cunoscut acum în tota lumea care se interesează de meritul afacerilor politice dela noi, și care ține cont de sârtea popoarelor, provădute cu destulă tărie de viață și dornice de o sârte mai bună.

Nu este astăzi politician în Europa, care să nu știe în ce raporturi ne aflăm noi cu Magiarii, și care să nu se întrebe la ocazii date, că ce atitudine vom observa ore noi în viitoriu față de contrarii nostri politici?

Imprejurării acesteia trebuie să atribuim faptul, că zilele trecute un redactor dela fôia vieneză „*Deutsches Volksblatt*” a cerut părerea dlui Dr. Vajda-Voevod, medic practic în Karlsbad, asupra atitudinii pe care o vor observa Românii din Ungaria și Transilvania față de proximele alegeri pentru dieta magiară dela Budapesta.

Răspunsul dat din partea dlui Dr. Vajda, și publicat în colonele ziarului numit, e *corect* în tota privința. Dl Dr. Vajda se pune pe punctul de vedere pe care trebuie să se pună fie-care politician român, și zice că într-o împrejurare date nu ne rămâne decât *respectarea concluderilor conferențelor na-*

ționale din trecut, pentru-că o schimbare a lor, o eventuală *decretare de activitate parlamentară*, nu aparține decât numai *competenței conferenței noastre naționale*, a cărei întințire astăzi depinde însă dela grația poliției magiare.

De aceeași părere am fost și suntem și noi. Suntem *pentru activitatea parlamentară*, pentru-că ținem, că o vorbire temeinică, rostită în parlamentul țerii, și comentată de întreaga presă din lume, face mai mult decât o sută de articole de ziaru, scrise cu mai multă sârmă mai puțină pricepere, — pentru-că de acestea din urmă lumea străină nu ține nici un cont. Dar' suntem, cum am mai spus, pentru activitatea *parlamentară decretată din partea partidului*, cu observarea *organizării noastre de partid*. Și până nu ni-se dă posibilitatea de a decreta activitatea pe calea acesta, — singura legală pentru noi, — natural că trebuie să respectăm conclusele din trecut ale conferențelor noastre naționale.

Constatând deci *corectitudinea* articolului d-lui Dr. Vajda apărut în ziarul „*Deutsches Volksblatt*”, ne oprim la un pasaj din el, pe care aflăm de lipsă a'l analiza în mod mai amănunțit.

Domnul Dr. Vajda constată, anume, în articolul seu, că: „In fața alegerilor ce au să urmeze acum, ese la ivelă un simptom particular. Presa magiară atacă, ca de regulă, pe Sașii „*pangermani*” ai Transilvaniei și pe „*agenții reuniunii școlare nemțesci*”, partea cea cu sentimente naționale a Șvabilor bănațeni. Ea descopere într-o Slovaci, pe teritoriul de alegere al partidului poporal catolic-antisemit din Ungaria de Nord — „*conjurațiuni contra integrității statului magiar*” dar' nu mai găsește cu cale a se ocupa de „*irredenta română*”. De ce lasă din joc pe de alt-cum așa de mult iubitul cal de bătaie „*Irredenta română*”? Pentru-că e prea sigură de aceea, că *noi Românii nu vom turbura proximele alegeri dietale*.”

Förte corectă și constatarea acesta. Într-adevăr, presa magiară nu mai face gură ca altădată; și nu face, pentru-că n'are motiv să fie supărată pe noi. Nu-i turburăm apele. Nu ne amestecăm

în alegeri. Dăm curs liber șovinismului și liberalismului magiar. Prin urmare suntem oameni cu cari Magiarii sunt mulțamiți și pot să fie mulțamiți. De unde urmăzează însă, că *n'ar fi mulțamiți dacă am turbura proximele alegeri dietale*. Că s'ar ocupa cu noi dacă am decreta *activitatea* și am căuta să le răpim câteva mandate din mână. Că imediat ar apără pe plan fantoma *irredentei române*, cum Românii și-ar manifesta dorința de a intra în parlamentul magiar, pentru a-și espune acolo durerile și dorințele.

Și ce urmăzează de aici? Aceea, că Magiarii nu le este cu părere de rău dacă Românii *rămân în pasivitate în vecii vecilor*; dar' i-ar duré förte mult o schimbare în atitudinea lor politică, *intrarea lor în parlament*.

Prin urmare, care e *direcția corectă* în politica noastră națională??...

Sperăm că dl Dr. Vajda va ști trage într-o eventuală conferență națională concluziunile firesci din propriile sale constatări — și va face ca și cei-ce nu vreau încă să înțelegă, să fie convinși de adevărul, că politica corectă națională română este aceea de care se teme *contrariul nostru politic*, ear' nu aceea, care îi convine contrariului, și pentru care el ne laudă.

Sibiu, 12 August n.

Programul socialiștilor. In fața alegerilor dietale, cari tot mai mult se apropie, socialiștii, sau cum se numesc ei *social-democrații* din Ungaria, dezvoltă o activitate förte laudabilă. S'au organizat pretutindenea unde au partizani, și au luat hotărîrea să pună candidați din partidul lor la alegerile viitoare în fie-care cerc în care au cel puțin zece *aderenți*, numărul cerut de lege pentru a propune candidat. In zilele din urmă și-au publicat apoi și programul, stătătoriu din 18 puncte, într-o cară la locul prim e pus *dreptul electoral universal*, cu votare secretă și pe comune, atât la alegerile de deputați, cât și la alegerile comunale și municipale. In program e trecută și perfectă libertate de presă, cu stergerea cauțiunii, și libertatea întrunirii; apoi *recunoșterea autonomiei pe sâma naționalităților*.

De și băiat tînăr, cu speranța în divinitate, pentru o sârte mai bună și ca să pot trăi cu micii mei frați de pe o zi pe alta, — lucrăm din noapte în noapte.

In Dumineci și sêrbători precum și în alte zile, când din cauza timpului nu puteam lucra la câmp, mă ocupam în lipsa altor cărți, cu cetirea s. scripturi.

Astfeluî trăiam mulțamit că 'mi puteam adăpa sufletul cu sfaturi și învățături din s. scriptură și că-mi puteam face datorința de creștin.

Căutam förte mult societatea contemporanilor mei, ce ștudiau pe la alte școle, și când nu puteam fi cu dînsii mă retrăgeam mahnit acasă, căutând prilegiu de a pute fi singur, ca să-mi pot împlini rugăciunile și cetirile din Psaltire, ce mi-le impuneam. Și toate acestea le făceam în speranță că D-zeu se va îngriji de sârtea mea, ca să nu fiu desconsiderat de amicii mei.

Mă mahniam adese-ori, când știam că timpul, ca să mai pot fi alături cu contemporanii mei dela școlă, pentru mine a trecut.

Învățătoriu din sat cu care legasem prietenie, în lipsa altor oameni mai de valoare, adese își mai petrecea timpul și cu mine

Din România.

† Anastase Stolojan.

Joi, la ôrele 4 s'a făcut la București înmormântarea rămășițelor pămîntesci ale lui Anastase Stolojan, fost ministru, bun român și bun naționalist.

Conform dorinței exprimate din partea familiei serviciul funebru s'a oficiat în casa mortuară, — nu la biserică, cum e obiceiul în România, — de cătră P. S. S. Arhiepiscopul Nifon vicariul sîntei metropolii din București, asistat de un număr cler.

Mulțime de corône erau depuse în sala mare în care se afla mortul, într-o ele a *palatului regal*, de trandafiri artificiali cu liliac. Tôte au fost așezate pe un car special și pe carul funebru.

La oficierea serviciului funebru a asistat tot ce are Bucureștii mai de elită; toți miniștrii aflători în capitală, un *representant al Regelui*, șefii tuturor dicasteriilor, și mai multe delegațiuni din provincie. Funcționarii ministeriului de domenii au luat parte în corpore la înmormântare.

După terminarea ceremonialului de înmormântare au urmat vorbirile.

In sala unde erau depuse pe catafale rămășițele lui An. Stolojan au ținut discursuri: Dl Ferechide, din partea Camerei deputaților. Dl P. S. Aurelian, ministru de interne, din partea amicilor politici ai defunctului, și dl Stoicescu, ministru de justiție, din partea guvernului. Toți au arătat pe defunct ca un om de inimă.

La ôrele 5 și un sfert serviciul funebru fu terminat. Corul intonează imnul funebru, și cosciugul, purtat pe umeri de funcționari superiori ai ministeriului de domenii, de membrii familiei, este ridicat și transportat pe carul funebru.

Musica regimentului 6 intonează marșul funebru și cortegiul se pune în mișcare.

După carul funebru vin rudele defunctului, numeroși prietini, trăsura regală și numeroase alte trăsuri.

Onorurile militare erau date de un batalion de infanterie, un divizion de cavalerie și o baterie de artilerie. Aceste trupe erau puse sub comanda dlui colonel C. Z. Boerescu.

Defunctul fiind purtător al mai multor orduri române și străine, aceste decorațiuni au fost purtate pe perine de dnii maiori Ca-

dându-mi sfaturi și povețe, — care împrejurare mie-mi cauza multă bucurie.

De multe-ori învățătoriu mă puneam să-i examinez școlarii din cetit. Ba în câteva zile m'a și lăsat la școlă în locul său.

Acastă împrejurare mi-a deschis în câțva mintea mărginită, ca să văd ce chemare are un învățătoriu și ce pôte face dacă voesc.

Mă frământam mult cu mintea, cum ași pute ajunge învățător, fie și într'un sătuleț numai cu vre-o 20 de școlari. Dar' nu cutezam să spun sau să consult pe cineva, ca nu cumva să mă rîdă de o așa presupunere. De cercat tot voiu cerca odată, ca să-mi iau gîndul de acolo, — 'mi ziceam în mintea mea.

Așa am și făcut.

In o bună dimineață 'mi iau inima în dinți și cu noaptea 'n cap plec din sat.

Pe când se sculase dl protopop eu îi stăteam la ușa.

Preste câteva minute întrau în audiență. Predau rugarea și atestatul de botez, lîngă care mai alăturasem și un desemn, copie de pe o ilustrațiune.

(Va urma).

I. Bota.

FOIȘORA

„Voesc și vei pute”...

Mult adevăr se cuprinde în această zicală. Cine nu crede, cerce cu inimă curată și cu speranță în divinitate și se va convinge.

Eu am cercat și m'am convins. Și pentru ca să dovedesc și celor ce nu știu, nu cred și nu voesc să înțelgă această sentință, — 'mi permit a abusa de bunătatea iubitorilor cetitori întreținându-i pe câteva momente, spre a le dovedi, că sentința „Voesc și vei pute” s'a împlinit mai mult decât s'ar fi putut aștepta.

Absolvasem școlă poporală, — sau mai bine zis: învățătoriu meu de atunci, fie binecuvîntat că trăiesce sănătos ca un leu și la cărunțeță deși o mai tiner de cât mine cu vre-o 20 ani, — gătase adecă materialul ce ași fi mai putut învăța în școlă dînsului și de aceea tatăl meu fie ertat, la sfatul dascălului mă duse la o școlă rom. cath. în orașul din apropiere, — unde pe lîngă ceva danie, mă înscrise pe a doua clasă normală, fiind-că știam ceti unguresce, ca și dascălul meu din sat.

Popa catolic, care ne învăța și care în aceeași sală și în aceleași ôre instrua și pe cei din a III cl. normală, nu știa bôbă românească, — cum nu știam eu unguresce. Își pôte ori și cine închipui ce sporiu voiu fi făcut, mai vîrtos în învățarea de a rostul (fără carte).

Dacă n'ași fi fost eu care să stăruiesc mai mult, ca să mă ducă la școlă dela oraș, apoi zeu acolo îl lăsam cu totă știința lui, — căci îmi prea forța capul să primescă învățătură.

Eu adecă într-o zi 'mi pachetasem într-o traistă tôte hăinuțele, ce le aveam ca copil și ziceam că am să plec de acasă, dacă tata nu mă trimite la școlă. Unde am voit să plec nici astăzi nu știu, — pentru care îndrăsnelă tatăl meu fie ertat și-a făcut datorința de tată.

Și avea drept bietul meu tată, că era om sêrac și cu o ciurdă de copii. Și când se se ajutore cu mine ca cu cel mai mărișor într-o frați, eu nublăm după domnie.

Cu finea acelui an școlar am și gătut cu școlă, căci tatăl meu după re'ntôrcerea mea acasă, la vre-o 10 zile a trecut la cele vecinice.

ribol și Cioran, dnii căpitani Rătescu, Cornă-țeanu, Dragomirescu, Teodorescu din reg. 3 de călărași, Nicolau Spiridon din reg. 3 de vânători și Bibescu.

Cortegiul pornesc la orele 5 și jumătate prin strada Cosma, apoi pe calea Victoriei. După el urmăză numeroși țărani de pe moșia defunctului, Hereștii, din județul Ilfov.

Cordonelul carului funebru sunt duse pe drépta de dnii *Ferechide* și *Eugen Stătescu*, ear' pe stânga de dnii *Stoicescu*, ministru de justiție, și *Carada*.

În fața bisericii Sf. Nicolae Tabacu cortegiul s'a oprit, P. S. Archereu Nifon a făcut rugăciuni. În dreptul palatului regal garda a dat onorurile. Cortegiul s'a îndreptat apoi spre cimiteriul Bellu, unde a fost înmormântat defunctul. Odihnescă în pace!

O conferență despre tuberculosă.

În 24 Iulie st. n. celebrul savant berlinez *Rudolf Virchow* a ținut o conferență la societatea medicală din Berlin asupra teoriei emise de *Koch*, la congresul din Londra, relativ la deosebirea ce există între tuberculosă animală și cea a oamenilor.

Chestiunea este prea interesantă pentru toată lumea, ca să nu ne socotim datori să comunicăm cetitorilor noștri părerea cunoscutului bacteriolog, care face parte din comisiunea numită de guvern pentru a studia și controla teoria emisă de *Koch*.

După ce recunoște necesitatea unor studii amănunțite, *Virchow* declară că a asistat și el la experiențe cari au probat că *bacilii tuberculoși* din animale nu produc la animale fenomene identice cu tuberculosă animală.

Dar' contrarul acestei dovezi nu s'a putut avea până azi, așa că se poate crede că în ori-ce cas *Koch* a mers prea departe neadmitând de loc posibilitatea transmiterii bôlei de la animale la om pe calea hranei; casuri de aceste s'au vădit la „*Charité*” și s'au făcut și preparate în casurile rare de tuberculosă peritoneală. Se poate deci admite ca posibil să se aducă dovezi destul de puternice în contra teoriei lui *Koch*.

Virchow admite însă părerea lui *Koch*, că tuberculosă animală se deosebește de cea a oamenilor, care n'are influență asupra animalelor, și o admite cu atât mai mult, cu cât el a fost cel dintâi care a emis părerea despre deosebirea ce există între aceste două specii de tuberculosă.

Koch susținea o dată contrarul și *Virchow* declară că l'a surprins în mod plăcut convertirea colegului său. „*Eu n'am putut nici odată înțelege, zice Virchow, cum s'a putut vre-odată susține identitatea lor*”.

Oratorul insistă apoi asupra relei concepțiuni a tuberculoși. Ca să existe acesta nu e suficient să existe bacilul bôlei, ci trebuie să existe un *organism cavernos*, un țesut special, eșit din chiar corpul bolnav, prin iritarea produsă de bacilii tuberculoși. Deci bacilii nu sunt elementul constitutiv al bôlei, ci țesutul cavernos. *Virchow* amintește auditorului sau conferințele anterioare asupra acestui subiect, și explică încă odată, că atenția medicilor trebuie să se îndrepte asupra tuberculoși *patologice* adevărate și nu numai asupra celei bacteriologice.

Din cauza acestor confuziuni, s'a dat importanță prea mare casurilor în cari nu existau de cât bacili fără acel țesut particular, cum sunt tuberculosă animală, lupus la omeni, și chiar negeilor anatomici, căci în piele s'au găsit, în casurile de creșteri anatomice, bacili de tuberculosă. Acastă explicație greșită trebuie să dispară, și să înțeleagă toată lumea că tuberculosă constă într-o configurație organică, produsă de însuși corpul viu al bolnavului.

Apoi savantul profesor promite că și va face cu multă energie datoria în comisiunea în care a fost numit, și în ori-ce cas se bucură că publicul a aflat că tuberculosă se transmite prin lapte și carne mult mai rar de cât se credea până acum. Prin urmare lumea să continue să mănânce carne și să bea lapte fără frică, căci chiar de ar introduce cineva o cantitate de bacili pe calea aceasta, nu este nici un pericol.

De alt-fel chestia cantității e încă nestudiată de bacteriologi și s'a făcut de multe ori prea mult sgomot pentru un singur bacil de choleră sau tifus, sgomot inutil.

Oratorul încheie promițând că va face tot ce-i stă în putere pentru a convinge pe toată lumea, că teoria lui este cea adevărată și anunțând că după vacanță, la începutul anului școlar viitor va pune la dispoziția studenților preparatele ce se fac acum la școala superioară de medicină veterinară.

Revistă esternă

Colonisări rusești la granița Chinei.

Semn, că Rusia își consideră de a sa Mand-juria, în care se instalase din prilejul turbarilor din China, e și faptul că și dă mare zor să colonizeze ținuturile Amarului, la granița ruso-chineză. După cum e informat din Odessa ziarul „*Times*”, guvernul rusesc va coloniza în acele ținuturi douăzeci mii de familii rusești, deosebi cazaci, prin ce să-și creeze bastioane puternice la granița chineză.

Răsboiul Burilor.

Telegramele oficiale engleze sunt mereu date de gol prin știrile private, sosite în Europa despre situația din Transvaal. Englezilor le merge cât se poate de rău cu răsboiul. Acesta rezultă din toate știrile private. Despre situația de pe câmpul de război un voluntar german din tabăra Burilor scrie în „*Deutsche Zeitung*” din Berlin următoarele:

Acum sunt earăși în Capland, între insurgenți. Causa Burilor stă mai bine de cât ori-când până acum. Întreg Caplandul e în revoluție și de prezent numărul insurgenților se evaluează la cel puțin douăzeci de mii. În Capland Burii fac acum proces scurt: *Buri neutrali nu mai sunt*, cel ce nu e cu ei, e contra lor. Și zi de zi se sporesc numărul insurgenților, acum, după ce aproape doi ani de zile au privit în nemiscare teribilul război. Vai ție, s'ermană Anglie! Acum mai mulți Buri stau sub arme contra Angliei, de cât la începutul războiului. Toți sunt provăduți cu arme cucerite de la Englezi. Muniție avem de ajuns. Caii sunt esceleți; aproape fiecare Bur are doi cai. De ale mănăcării încă avem, numai de haine ducem căta lipsă. N'as fi creșut nici-când, ca situația să se schimbe așa de mult. Cei cari cunosc pe Buri, știu foarte bine, că în Capland nu ar fi erupt nici-când revoluția, dacă populația ar crede cât de cât posibil, ca Englezii să învingă. Insurgenții luptă foarte bine; concordie și ordine e într-o prețutindenea. —

„*Daily Mail*” raportază că *Kitchener* de câteva zile e bolnav greu. Se spune din unele părți și că ar fi rănit. Fapt e, că nu a putut merge la Capstadt într-o împințare a părechei moștenitoare.

Escadra rusă la Varna.

Escadra rusă a plecat Mercuri din Constanța și a sosit la Varna la orele 12. Salve de tunuri au fost schimbate între escadre și vasul bulgar *Nadejda*. Pe cheu se aflau ministrii *Karaveloff*, *Saraffoff* și general *Paprikoff*, cari au salutat pe vice-amiralul *Hildebrandt* în numele Prințului *Ferdinand* și al guvernului.

Vice-amiralul a făcut apoi o vizită președintelui consiliului și metropolitului *Simeon*, și s'a înapoiat pe bordul vasului *Sinope*.

Orașul era decorat cu drapelul rusesc și bulgăresc. O mare mulțime staționa pe cheu, aclamând cu entuziasm pe vice-amiralul și pe oficerii ruși.

Sera oficerii garnisonei din Varna au dat un banchet în onorea oficerilor ruși și a vice-amiralului. S'au ridicat toasturi de d-nii *Karaveloff*, de amiralul *Hildebrandt* și de generalul *Paprikoff*. Amiralul a relevat în toastul său, că flota rusă din Marea-Negră va ști să-și îndeplinească sarcina în viitor și a exprimat speranța de a vedea într-o zi flota bulgară mergând alături cu cea rusă. Vice-amiralul *Hildebrandt* a primit Joi pe bordul vasului *Sinope* pe ministrii și pe înalții funcționari ai Bulgariei.

Oficerii garnisonei din Varna au dat, Joi sera, un bal în onorea vice-amiralului *Hildebrandt* și a oficerilor escadre ruse. Vineri apoi, cu prilejul aniversării liberării Varnei de către Ruși, s'a făcut serviciu divin în catedrala din Varna. Vice-amiralul, ministrii, înalții funcționari ai Statului, oficerii ruși și bulgari precum și o mulțime numărând, au luat parte la această ceremonie, care a fost urmată de o revistă a trupelor din garnisonă

și a unui detașament de marinari ruși. Sera un prânz a fost dat de vice-amiralul *Hildebrandt*, pe bordul cuirasatului „*Sinope*”, miniștrilor și oficerilor bulgari.

Escadra a plecat noaptea la *Burgas*.

Resmiriță în Bulgaria. Într-o altă mijloc prin cari politica bulgară tinde la emanciparea țării de sub suzeranitatea turcă, e și alungarea latentă a locuitorilor mohamedani. Îi oprimă fel și chip, ca să se i dis-guste de traiul din Bulgaria și astfel să i facă să emigreze. Când apoi țeta va fi curățită de mohamedani, nu va mai subversa nici un pretext de a fi vasală Turciei. Guvernul turcesc însă simțind tendința, a dat comisi-riului împărătesc din Sofia, *beiului Melhimé Nedjeb*, ordin să facă prin țera călătorii și să îmbăbățeze pe mohamedani la rezistență; i-a trimis în ajutoriu chiar și softali. Aceștia însă au dat cu barda 'n lună și nu mult lipsesc acum, ca mohamedanii să facă res-miriță. Scopul măturisit al acestor călătorii misionare era: să desmânte pe mohamedani de la emigrare. Softalii însă, deosebi cei cari au cutreerat districtele *Burgas* și *Varna*, au fanatisat în așa grad pe bieții mohamedani, în cât autoritățile abia mai răbesc să i țină 'n cordă și să i împedeze de la turbari sângeroase.

Așa se raportază din Sofia despre is-prava softalilor; se poate însă, ca și acesta să fie numai apucătură, pentru a câștiga nou pretext la nedreptățirea și oprirea locui-torilor mohamedani.

Demonstrațiune navală la Constan-tinopol. Se raportază din Nizza, că două vase de război cuirassate franceze au sosit Sâmbătă la Villafranca. Pe cum se svonesce, misiunea lor e să mergă la Constantinopol pentru a da mai mult aplomb pretensiunilor ambasadorului francez în cunoscutul conflict din cauza dockului de la Stambul.

Imperiul tentonic. Rusia, ori-cât de puternică e, se îngrozește și ea de expansi-nea elementului german, care stă să o co-pleșcă chiar la ea a casă. Presa rusă dă unisono tipet de primejdie și atrage atențiunea Europei medice și ostice asupra faptului, că nu numai dinspre apus, ci deja și de la ost o amenință primejdia ce i-o pregătește cu uimitoare tenacitate politica germană de mare imperiu, care cu consecuență de fer fauresce mereu în jurul ei înelul în interiorul căruia apoi numai dinsei să-i aducă fructe eco-nomice. Și din taptul că până și ziarele in-spirate de cercurile guverniale glăsuiesc pe această cordă, rezultă neîndoios, că și guver-nul rusesc însuși vede și apreciază în de-plină măsură primejdia expansiunii elementului german.

„*Ruskij Listok*”, de pildă scrie următoarele:

Pământul rusesc alunecă pas de pas în mâni germane. Polonia, Litvania, guver-namentele *Iecaterinoslav* și *Cherson* se ger-manisază vădând cu ochii și s'ermanul nostru popor de acolo tot mai cu greu poate să lupte contra întăririi imigraților străini, a căror forța se bazează pe capitalul adus cu ei. În cele zece guvername ale regatului polon nume-rul colonistilor germani imigrați se urcă la sute de mii, cari în scurt timp au cumpărat 13.529 moșii, îniră cari unele de estensiune considerabilă; prețul cumpărării acestora, con-form datelor oficiale, e patru sute cincispreze milioane de ruble. Colonistii acestia capătă în continuu ajutoriu din patria lor germană și au adus cu ei atâția industriasi, în cât cei de baștină tot mai mult sucumbă în lupta pen-tru existență. Pe aceste moșii germane totul e german, de la stăpân până la cel mai mi-titel pogănicu și de la plugul mănăat cu aburi până la cea din urmă potcovă de cal.

Și mai interesant scrie asupra chestiei ziarul „*Novoje Vremja*”:

„Milióne de Germani — scrie acest ziaru — s'au aședat deja prin regiunile ves-tice și sudice ale Rusiei, pe unde au cumpă-rat cel mai fertil pământ și ajutați de insti-tutele lor de bani acaparază, pe prețuri ef-tine, una după alta moșile. Drept, că mulți dintr-o noii proprietari de pământ își câștigă cetățenia rusă, dar' pentru aceea totuși nici unul dintr-ei nu încetează a fi supusul îm-păratului german, și în Germania și sunt recu-noscuți ca cetățeni ai Germaniei. Astfel în-

colțesc și se desvôltă pe pământ rusesc Ger-mania-nouă, în dosul căreia se pregătește cu-cerirea slavime vestice prin germanism. Acum e clar de ajuns: de ce nu se așeză ei pe pământ cehic. Indată ce vor isprăvi cu espro-piarea Poloniei rusești și a pământului rusesc vecinaș până la Volga, de sine le va căde în brațe Bohemia-Moravia împreună cu Ungaria, și popórele intermediare vor fi constrinse tóte să servescă culturai germane. Drept, că lupta poate să dureze chiar și o sută de ani, când însă emigrația germană și capitalul german va inunda întreg pământul până la Volga, atunci Europa, de la Marea-Baltică și cea Nordică până jos la Adriatică și la Marea-Negră, va fi stăpânită de imperiul universal teutonic”.

Că presa rusă să a pipăit bine pulsul expansiunii germane, dovedește și faptul că în același timp au apărut în Germania două broșuri, cari confirmă cele scrise de ziarele rusești despre politica de expansiune a Ger-maniei. Ambele aceste broșuri, în cucerirea pe cale economică, prin colonisări, a părții europene a Rusiei văd gagiul desvôltării de putere universală a Germaniei.

NOUTĂȚI

Archiducele Carol — la Sinaia.

Micul archiduce Carol, fiul archiducelui Otto, a fost la Sinaia, ca ôpe al părechei regale române. De acolo s'a reîntors a casă la Viena, făcând calea prin Bucovina.

Episcopul Timișorei? Opinia publică

a diecesei sârbesci Timișoră e preocupată mult de întrebarea, că cine va avé să fie succe-sorul răposatului episcop *Nicanor Popovici*? Conform dispozițiilor din „*Declaratorium illyricum*” din 1779, valabil încă pentru bi-serica sârbă, pe durata interregului con-ducerea diecesei are să fie concredută unui administrator și unui mandatar numit de pa-triarhul. Pentru văduvita diecesă a Timișo-rei mandatarul e numit deja, *Isac Dojen*, ar-chimandritul mănăstirii *Bezdin*. Administrator ar avé să fie episcopul celei mai apropiate diecese, în cazul de față episcopul *Zmejanovici* din *Vrșet*; considerând însă relațiunile încordate dintre el și patriarhul, cu greu s'ar puté crede să fie numit el adminis-trator. Cât pentru fitoriul episcop există o versiune, că patriarhul ar dorí să pună pe archimandritul *Dr. George Letici*, acum pro-fesor de teologie în *Carlovit*, rudenie patriar-chului. Letici însă e numai de 29 de ani, ear' conform canónelor episcopul trebuie să fi împlinit etatea de cel puțin 30 de ani.

De altcum *Letici* e primul sârb care a făcut esamene de doctorat în teologie la uni-versitatea din Cernăuți.

† Aron Bihoiu, general pensionat,

originar din părțile Caranșeușului, a răposat Mercuri (7 August) în Orăștie. Răposatul era decorat cu ordul corónei de fer clasa a III-a. Rămășițele pămâtesci i-au fost așezate spre odihnă eternă în cripta familiei *Grünn*.

Relaxare de contribuțiuni.

Minis-trul de finanțe a provocat direcțiunile finan-ciare să facă tóte înlesnirile posibile pentru cei-ce au îndurat pagube elementare (grindină, exundații, etc.) Pagubele sunt a se înscința în scris. Înscințarea să va face sau de fie-care econom îndeosebi, sau cumulativ prin doi indiviđi autorisați din partea mai multor economi, ale căror recolte au fost stricate. Favorul de a petițiunea cumulativ se acórdă numai micilor proprietari, cari nu știu scrie și nu cunosc legea. Marilor proprietari nu li-se acórdă favorul de a face cumulativ în-scințarea, ci fie-care deosebit. De altcum relaxarea îi privește mai mult pe micii pro-prietari. Direcțiunea financiară va exmite apoi ómeni de ai sei la fața locului pentru a constata daunele înscințate.

Parochul Uiórei. Eri (Duminecă) s'a

făcut alegerea de paroch în parochia noastră *Murș-Uióra* (tractul *Turda*), ales fiind, cu 51 voturi, clerical absolut *Andrieu Badiu*. Sinodul electoral a fost presidat de asesorul consistorial *Nicolae Ivan*, ca delegat al con-sistoriului archidieceșan.

† Generalul Baratieri. Săptămâna

trecută a răposat în Sterzing (un sătuleț în Tirol) generalul *Orest Baratieri*, eroul tragic al războiului abissinian. În 1895 și 1896 Ita-lia a avut războiu mare cu *Menelic* negus-negesti (regele regilor), cum se intitulă re-gele Abissiniei. Comandantul armatei italiene era Baratieri, care în fruntea unei armate puternice, și urmat de marile speranțe ale compatrioților plecase în tótna anului 1895 să cucerescă Erytreia. Războiul s'a terminat însă teribil de desastros pentru Italia. În lupta

de la Adua oștea italiană a fost nimicită total. Baraterii în Iunie 1896 a fost rechemat și înlocuit cu generalul Baldissera, căruia nu-i mai rămăsese altă misiune, de cât să facă pace cu Menelic. 500 milioane de lire a costat pe Italia războiul acesta. Baraterii a fost tras la răspundere înaintea tribunalului militar, s'a justificat însă prin înșelăciunile telegrafice prin care ministrul-președinte Crispi i demandase hotărât să atace oștea lui Menelic. Tribunalul l'a achitat, nu l'a achitat însă opinia publică italiană, care odată cu capul nu-i putea ține rușinea și desastrul suferit la Adua. Achitat din partea tribunalului, Baraterii a abzis de rangul său și s'a retras la Arco, unde a scris și publicat în două volume istoria războiului acestuia. Nu l' mai asculta însă nimenea.

De remarcat, că nu mult după achitarea lui Baraterii a căzut cabinetul Crispi, autorul intelectual al deasatrului de la Adua. Și coincidența sorții! Crispi e în agonie în Neapol și în același timp morie și Baraterii, generalul care i-a cauzat căderea de la guvern.

† Ducele Henric de Orleans, vărul pretendentului la tronul francez, a răposat Vineri în Saigon. Ducele Henric era în călătorie de studiu prin India, acolo s'a bolnăvit de tifus abdominal, care i-a curmat viața. Răposatul era de 34 de ani, fiul cel mai în vârstă al ducelui de Chartres. În anii din urmă a călătorit mult și despre călătoriile acestea a publicat opuri științifice de valoare. Cu pretendentul nu trăia bine, și chiar și familia lui a rupt orice legături cu el, deosebi de la 1896, când a primit de la ministrul Bougeois ordonul legiunei de onoare, conferit pentru meritele sale literare.

Preot ucis. „Magyarország” de Sâmbătă raportează, că doi flăcăi demoralizați din Cernișoara (?) au ucis pe preotul gr.-or. de acolo Ilie Vuia. Anume Teodor Rusu ajutat de prietinel său Nistor Cristiu a răpit pe fata Maria Boița și legând-o au dus-o într-o colibă de la pădure, unde a siluit-o patru zile. După aceea au mers cu ea la preotul s' i cunune. Preotul li-a explicat, că întâiu trebuie să facă se încheie căsătoria civilă și numai după aceea pôte se-i cunune. La aceasta însă flăcăii nu s'au învoit, de temă că vor fi arestați. În urmă, vădend că nu pot îndupleca pe preotul să calce legea, l'au trântit jos și atâta l'au bătut până a murit. Ucigașii sunt arestați, ear' fata s'a dus acasă la părinți.

O florie exotică. În parcul insulei Margareta (lângă Budapesta) e în înflorire o florie, pe care în Ungaria încă nimenea n'a mai văzut-o în orind. Florea se cheamă *Agave filifera*, patria ei e Mexico. Înflorise numai la vârstă de 45—50 de ani; înflorirea durează numai câteva zile, apoi întrăgă planta morie.

Contele Waldersee — a casă. După absența de un an mareșalul Waldersee, care în 20 August a. r. plecase în China să conducă operațiunile strategice contra boxerilor, a sosit Joi la Hamburg. La debarcader a fost așteptat de generalul Witlich ca reprezentant al împăratului, de primarul orașului, de corpul generalilor și de al ofițerilor. La primirea ce i-s'a făcut la casa orașului era prezent și ministrul de războiu Gossler și contele Schlieffen, șeful statului major. Cu acesta ocaziune reprezentantul împăratului a dat ceteră duor ordine de cabinet, prin care împăratul confere lui Waldersee ordonul „pour le merit” încadrat în frunze de stejar și l' numesce proprietar al regimentului de artilerie castrensă Nr. 9, care are să pörte pe vecie numele contelui.

Santagiu cu bombe. În săptămânile de curend trecute mai mulți cetățeni gazde din Varna și Rusiuc au căpătat amenințări anonime, că dacă nu vor pune la un loc anumite sume de bani, le vor fi aruncate în aer casele. Pe la unele case s'au și aflat puse bombe. În Varna au fost deținuți patru inși, dintră cari doi au mărturisit, că banda constă din 64 de inși.

Din miseriile vieții. În comuna Szent-Iván muncitorii Anton Borus înaintea de asta cu două luni lucrând la repararea unui coperiș de casă, a căzut de pe coperiș și si-a frânt gâtul. Soția sa cu cinci copilași mititei a rămas în cea mai grea miserie, și ca se-și hrănească mititeii umbla la lucru cu ziua. Puținul ce câștiga astfel însă abia era de ajuns pentru traiu, așa că a trebuit să rămână în restanță cu chiria.

Sâmbătă stăpânul casei a dat-o afară din curtiș, în butul tuturor rugămintelor ei, ca cel puțin o săptămână se-i mai deie respiriu. Desperată, femeia a fert în lapte otravă de cloțani și a dat copilașilor să beie și după aceea a beut și ea. Cătră sêră, când stăpânul casei a mers să vadă: dusu-și a femeia mobilele, pe cari el i-le aruncase în carte, a aflat-o mörta întră mobile împreună cu toți cinci copilași. Indignarea celor adunați la tristul spectacol era așa de mare, în cât stăpânul casei ar fi pățit-o rău, de nu fugea de acasă. În mormânteara nenorociților s'a făcut pe spelele comunei.

Spion rusesc în Ungaria. În Örkény, unde se află câmp mare de exerciții de artilerie, la ordinul comandai de corp din Budapesta a fost deținut Vineri un ofițer de artilerie rusesc, bănuir că ar fi cercat să afle taine militare referitor la artilerie. Deținutul e de 38 de ani, se cheamă Mihail Mihailovici Kretinsky, soldaților se dădea însă de Izrael Bergmann. În cât e spion rusesc deținutul? se va vedé din rezultatul cercetării.

Știri mörunte. Măierștea lui Aschröter din Levocea Joi nörtea a fost mistuită de un incendiu înfricoșat. Au căzut victimă incendiului și ömeni: cinci copii și doi ömeni mari. — Pe 29 August e fixată alegerea de deputat dietal în cercul I. al Pojonului, în locul răposatului Szilágyi Dezsö. — În părțile Caraș-Severinului au fost săptămăna trecută tempestăți mari, caudând pagube enorme; în Bozovicium fulgerul a isbit în trei locuri, întră cari la economul Stanciu a ucis 30 de oi și a stricat un sălaș. — În părțile Făgărașului ploile au cauzat mari esundări; Făgărașul, Comăna, Toderița, Șercaia, Mândra, Șona, Galați, Arpaș, Sâmbata, Feldiöra, etc. au îndurat pagube enorme, fiindu-le înecat aproape tot hotarul. Valurile, deosebi ale Olutului, au stricat poduri, au dus mulțime de recoltă, animale domestice și obiecte. Întră Avrig și Arpaș circulația trenului e întreruptă.

Dela „Asociațiune”.

Nr. 548/1901.

Concurs

Pentru ocuparea unui post de învățător (învățător) ordinar la școala civilă de fete a Asociațiunii se publică concurs cu terminul până la 25 August a. c. st. n.

Doritorii (doritoare) de a ocupa acest post se-și înainteză cererile până la terminul indicat comitetului Asociațiunii în Sibiu (Strada Morii Nr. 8) pe lângă următoarele documente:

1. atestat de botez;
2. document despre cualificațiunea cerută prin legea statului pentru ocuparea posturilor de învățatori ordinari la școlele civile, avend preferință cei-ce au cualificațiune din Istorie și Geografie ca studii principale;
3. arătarea despre studiile pregătitoare și ocupațiunea de până acuma;
4. se dovedescă, că posed perfect limba română în vorbire și scriere.

Concurentul (concurenta) ales va avé să observe dispozițiunile statutului de organizare al școlei.

Învățătorul ordinar, până când e provisor, primesce salariu anual 1400 K. solvit în rate lunare anticipative și 300 K., bani de curtiș, solviți în 4 rate tritunare, ear' devenind definitiv primesce salariu anual de 1800 K., bani de curtiș 400 K., 5 cuincuenale a 200 K., și drept de pensiune dela stat, unde va solvi taxele prescrie; învățătoarea provisorie primesce salariu anual de 800 K., și întrăgă întreținerea în internatul școlei, ear' cea definitivă primesce salariu anual de 1200 K., întrăgă întreținerea în internat, cuincuenale și drept de pensiune ca învățătorul. Învățătoarea avend locuința în internat, va da directorei mână de ajutoriu la agendele internatului.

Cererile întrate după termin nu se vor lua în considerare.

Din ședința comitetului central al Asociațiunii, ținută în Sibiu la 8 August 1901.

Iosif Sterca Șuluțu

Dr. Beu
secr. II.

Plecarea genunchilor la rugăciune.

Plecarea ghenunchilor sau ingenuchiarea la rugăciune era în us la Iudei (I. Moisi 17, 3. 17; IV. Moisi 16, 22; Iosua 5, 14; II. Paralip. 20, 18; Ps. 95, 6) și dela dînșii fără de îndoeală a trecut la creștini. S. scriptură a T. N. raportează, cumcă Isus Christos în grădina Getsemani se ruga ingenuchind (Luca 22, 41), aceea ce făcu și s. Stefan fiind înproșcat cu petri (fapt. ap. 7, 59) și s. Petru, voind în Ioppe să învie din morți pre Tavița (fapt. ap. 9, 40) și s. Paul în călătoria sa cătră Ierusalim la Milet și Tir (fapt. ap. 20. 36; 21, 5).

Plecarea genunchilor la rugăciune era usitată și în timpul nemijlocit următoriu după s. apostoli. E. sevie (Hist. eccl. L. III. c. 23, raportează despre apostolul Iacov, episcopul Ierusalimului, cum-că el în biserică deapănarea se ruga ingenuchind, devenindu i genunchii vîrtoși ca pielea cămilei. Tertulian zice, că cine n'ar voi totă ziua (afară de duminică

și cincișecime) să se arunce înaintea lui Dumnezeu pe genunchi, cel puțin la rugăciunea cea dintăiu, cu care se începe ziua, să facă acesta (De orat. c. 23; ad Scapul. c. 4). și Arnobiu descriind modul de rugăciune a creștinilor zice, cum-că ei la acesta își plăcă genunchii (ad gent. L. I. c. 25).

Ingenuchiarea la rugăciune și la cultul dumnezeesc în general este expresiunea pocăinței, a pietății și a umilirii nörte înaintea lui Dumnezeu, expresiunea simțământului josiunii și al dependenței omului celui slab și păcătos dela Dumnezeu cel mare, prea puternic și prea sănt, o dovadă, că omul are trebuință de darul și îndurarea dumnezească. Pentru aceea se rögă creștinii ingenuchind mai ales în timp de căință și de ajunare, apoi când se rögă pentru depărtarea unui rău ori pentru dobândirea unui bun. S. Vasile c. M. zice următoarele: „Noi arătăm cu fie-care ingenuchiare și ridicare, cum-că prin păcat am cădüt, eară prin întruparea lui Christos earăși ne-am ridicat (de Spir. s. c. 27)“.

(„Candela”).

ECONOMIE.

Fabrică de făină de cartofi. Reuniunea economică din comitatul Alba într'o adunare ținută nu de mult sub conducerea baronului Paul Fidh a hotărât să înființeze o fabrică pentru a produce făină de cartofi. Înainte de înființarea fabricii va face experimente cu făină de cartofi produsă în cantități mai mici, va cere opinia reuniunii brutarilor și a senatului de igienă din Budapesta pentru a se constata: întru cât ar puté fi acomodată acesta făină pentru scopuri industriale și ce avantagii ar puté asigura din punct de vedere sanitar. Amésurat acestora reuniunea va cere apoi de la ministrul de războiu să introducă făina de cartofi ca aliment de pâne pentru soldați. Fabrica e contemplată a se înființa pe acții, cu sprigin și de la ministrul de agricultură.

Recolta în România. După ploile îndelungate, cari făcuseră pagube mari în bucatele încă necărate de pe câmp, căldura armată acestora a îmbunătățit situația; treieratul e în curgere. Grăunțele, în privința cualității și cuantității, nu sunt așa slabe, cum se vestise. Resultatul recoltei e 15 kl. de grâu la un hectar; întrăgă recolta grăului se pôte evalua la 24 milioane de hectolitree. Față cu recolta slabă din anul trecut sporiul e 4 milioane de hl. Cualitatea e mijlocie; pe multe locuri mai bună de cât mijlocie. Sêcara, orzul și ovêșul promit recoltă mijlocie și chiar bună. Orzul pentru bere a perdut din calitate. Porumbul (cucuruzul) stă escelent; cuantitatea tuleilor și cualitatea grăunțelor e abundantă; timpul e fôrte favoritor cucuruzelor. În și cănepă e puțină (n'a fost sêmănată multă), recolta însă promise a fi frumösă. Napii de zahar sunt bine desvoltați; în ținuturile Moldovei însă îi strică mult insectele. Prospectele recoltei prunelor și viilor au scădüt mult în urma devastărilor făcute de omide și de peronospora. Fên și alte nutrețuri sunt de ajuns. În ultimii douăzeci de ani acesta e unul dintră cei mai buni pentru România.

FELIURIMI

Omidă napilor. Din multe părți ale țării ni-se comunică că s'a ivit un fel de omidă pe câmpurile sêmănite cu trifoiu, sfeclă și porumb, cari nimicesc întrăgă recoltă și fac pagube enorme; mai ales însă acești viermi se arată pe ogórele sêmănite cu năpi de zahar, de unde apoi trec pe ogóre cu alte sêmănături. Ceea-ce putem sfătui pe gospodarii nostri, este, să stee de pază și cum numai se ivesce omida, pe loc să tragă în jurul cuiburilor sale de pe ogor o dungă cu păcură cam de o palmă de lată, pentru-că omida nu trece peste păcură și așa se scutește cealaltă parte a ogorului. Bun mijloc este și presărarea cuiburilor cu prav de var nestîns, funingene și cenușă, ce asemenea să nimicescă aceste omide. Dacă omidele s'au lătit pe ogórele cu năpi, însă nu au ros încă frunzele dela inima sfecele, atunci ele pot fi nimicite prin aceea că năpii se prășuesc din nou; dacă însă și frunzele dela inima napilor au fost röse, inima însă nu a fost vătămăta, atunci trebuie ogorul bine măturat cu mături și napii din

nou prășiți pentru-ca să pôtă eară slobozi frunze și cresce, ca măcar ceș-ceva să se pôtă recolta din năpi. Ogórele cu năpi la cari au fost nimicită inima cu totul, trebuiesc de istov adânc arate, ca să se nimicescă omidele. La tómnă tôte ogórele pe cari s'a arêtat omida trebuiesc adânc arate, pentru-ca păpușile omidelor ce se află în pămênt să pôtă degera peste earnă. Mari dușmani ai acestor omide sunt gobăile, vrăbiile și furnicele, cari le nimicesc cu totul.

Trifoiștele și fênaștele ce au fost nimicite de aceste omide, este bine a le cosi și apoi a le vălătuci, ca omida să fie ucisă și cel puțin să se câștige o a doua cosire. Trifoiul stricat de omidă nu este bine a-l da vitelor ca hrană, ci dupăce s'a uscat, a-l arde.

(„Deșteptarea”).

Legende din Ardeal. Versényi György a adunat mai multe basme și legende populare din Ardeal, întră cari sunt și următoarele:

Casa vrăjită. Era în Sibiu o casă vechiă. Nu cuteza nimenea să locuescă în ea, fiind-că nörtea o cercetău strigoi. O vêduvă sêracă însă, care împreună cu fiică-sa se susțineau din lucru cu ziua, a luat casa în chirie, fiind-că era eftină de tot, ear' de strigoi nu avea temă, fiind-că ambele erau evlavioșe și temetóre de Dumnezeu. Nu mult după ce s'au mutat în casa vrăjită, le-a cercetat într'o sêră o rudenie a lor. Când era să mêrgă a casă öșpele, sêra târziu, fata vêduvei l'a petrecut până la pörtă. Cum mergeau ei prin curte, fata a auzit sgomot ca-și-cum ar fi strănutat cineva, dar' nu i-a dat nici o atențiune. Când s'a re'tors de la pörtă, necunoscutul a strănutat earăși, de trei-ori după olaltă. Fata nu s'a spăriat, ci a răspuns: *Help Gott!* La acesta un graiu i-a răspuns: „Fiica mea, numai asta am așteptat-o eu!” Și scările pe cari era să urce fata, ca să între în casă, s'au prăbușit. La sgomotul prăbușirii a eșit afară și mama fetei, cu lumină, și au vêzut sub scări o grópă plină de galbeni. Femeile s'au îmbogățit și era darul lui Dumnezeu pe tot ce puneau ele mână. Tôte le mergeau în belșug. — *Pisica nêgră.* Un om trăgea de mörte. Era în puterea nopții. Pe sub ferestă zuruiau trăsuri, pocniau sbiciuri și cânta musica. Au eșit afară să vadă ce e, dar' nu era nimic. Zice apoi muribundul cătră fiul său: „Du-te și taie două aschițe din salca cea scorburosă, căci până nu vei tăia aschițele nu pot muri”. Când feciorașul a eșit în tindă, eată pe camniță o pisică nêgră, mare cât un vițel; ochii ei luminau ca două lumini. Huidiță, pisica a sărit în pod. În minutul acela omul și-a dat sufletul. — *Om mort.* Se adunaseră fete și flăcăi la ședetóre la casa unui gazdă cu fată mare. Cătră miezul nopții li-s'a gătat rachiu; feciorii ar fi mai beut, dar' crîșma era departe, ear' calea mai scurtă ducea prin cimiteriu. Fata gazdei se arată inimösă și merge ea după rachiu. Când se trecă printre morminți, eată că-i stă în cale un om îmbrăcat în cămașă albă. Fata creșdend că vr'un flăcău i-a eșit în cale, ca se-i cerce curagiul, nu s'a spăriat, ci a dat se l' prindă de mână. În clipa aceea omul a dispărut, ear' cămașa a rămas în mână fetei. A pus-o bine și n'a spus a casă nimic, creșdend că și-o va cere el mâne-zi. În nörtea următoare aude bătăi în ferestă. Intrăbă: cine-i? De afară se aude glas: „Dă-mi cămașa, că de nu are se-ți paie rău!” Creșdend, că e cutare flăcău, nu a dat cămașa. A doua nörte tot așa. Dar' glasul de afară a mai adaugat: „De trei-ori voi veni, și dacă nu mi-o dai, a tasé fie vina. Cu morții nu-i de-a te prinde!” Fata s'a spăriat și dimineța a spus mamei sale. Acesta s'a dus și a cerut sfatul preotului. Preotul a dat fetei sfatul următoriu: Sê te mărturisesci și cumineci și în rugăciuni să aștepti la nörte sosirea mortului. Fata a făcut cum a sfătuit-o preotul. La miezul nopții sună bătăile în ferestă și glasul cere cămașa. Fata i-o dă, mortul însă nu o primesce, ci zice că se i-o deie în locul unde i-a luat-o. Biata tată ce se fi făcut? S'a dus în cimiteriu, acolo a îmbrăcat pe mort cu cămașa, la mormântul acela unde i-o luase. Mortul a cerut se i-o și îmbumbe. I-a îmbumbat-o la măneci, dar' când era să-i lege chiotóra de la grumazi, mortul a îmbrățișat-o peste mijloc și a dus-o cu el în grópă. De atunci n'a mai vêdüt-o nimenea.

Nr. 378/1901

[153] 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a *Halchiu*, în protopresbiteratul Braşovului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în cîla B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Doritorii de a ocupa acest pot au a-şi aşterne petiţiunile concursuale la subsemnatul oficiu protopresbiteral instruite conform normelor în vîgore în termenul amintit, şi au a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminecă sîu sîrbătoare în biserică spre a cînta respective a celebra şi cuvînta.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Braşovului în conţelegere cu comitetul parochial.

Braşov, în 10 Iunie 1901.

Ioan Petric
protopresbiter.

Nr. 174/1901

[152] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învăţătoreşti din comunele bisericesti mai jos numite se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. *Berivoii-mici*, salariu anual de 600 cor., cuartir şi lemne de foc.

2. *Comana-inferioară*, salariu anual de 600 cor., cuartir şi lemne de foc.

3. *Cuciulata*, postul secundariu, salariu anual 600 cor., cuartir şi lemne de foc.

4. *Dridif*, salariu 600 cor., cuartir şi lemne de foc.

5. *Făgăraş*, salariu 600 cor., cuartir şi lemne de foc.

6. *Herşeni*, salariu 600 cor., cuartir şi lemne de foc.

7. *Luţa*, salariu 600 cor., cuartir şi lemne de foc.

8. *Ludişor*, salariu 600 cor., cuartir şi lemne de foc.

9. *Perşani*, salariu 600 cor., cuartir şi lemne de foc.

10. *Sîmbăta-inferioară*, salariu anual 600 cor., cuartir şi lemne de foc.

11. *Sîmbăta-superioară-răs.*, salariu anual 600 cor., cuartir şi lemne de foc.

12. *Şercăuţa*, doue posturi fie-care cu salariu anual de câte 600 cor, cuartir şi lemne de foc.

13. *Toderiţa*, salariu anual 600 cor., cuartir şi lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-şi aşterne cererile instruite conform normelor în vîgore în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Făgăraş, 15 Iuliu, 1901.

Oficiul protopresbiteral al Făgăraşului în conţelegere cu oficiile parochiale respective.

Iuliu Dan
protopop.

Nr. 316

[155] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învăţătoreşti în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Turzii se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. *Agărbiciu*, un post de învăţătoriu cu salariu de 600 cor., cuartir în edificiul şcolii, grădină, lemne de foc şi cuincuenalul legal.

2. *Banabic*, un post de învăţătoriu cu salariu de 400 cor., din repartitie, şi venitele cantoresci 200 cor., cuartir şi grădină dela şcolă.

3. *Hidiş*, un post de învăţătoriu cu salariu de 600 cor. din repartitieune solviţi în rate semestrale, relut de cuartir 12 cor., pentru lemne de foc 6 cor. şi pentru grădină 4 cor.

4. *Sân-Mihailu*, un post de învăţătoriu cu salariu de 600 cor. solviţi parte din repartitie, parte din cantorat.

5. *Botez*, un post de învăţătoriu cu salariu de 600 cor., care constă din venit după pământ şi cantorat.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi au a-şi înainta cererile lor concursuale instruite conform normelor în vîgore, subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul de sus. Tot odată sunt poftiţi a se prezenta în vre-o Duminecă ori sîrbătoare în comunele respective spre a-şi arăta desteritatea în cîntări şi tipic.

Cojocna, 17 Iuliu 1901.

Oficiul protopresbiteral român gr. or. al Turzii în conţelegere cu comitetele parochiale respctive.

Teodor Ceortea
adm. prot.

Nr. 439

[160] 2—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învăţătoreşti din comunele mai jos însemnate se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. *Cîora*, pentru postul al doilea, cu salariu de 600 cor., şi anume: 200 cor. din repartitie şi 400 cor. întregire dela stat; 24 cor. relut de cuartir şi lemne de foc.

2. *Laz*, cu salariu de 600 cor., cuartir şi lemne de foc.

3. *Sibişel*, cu salariu de 600 cor., cuartir şi lemne de foc.

Reflectanţii la aceste posturi au a se prezenta în vre-o Duminecă sîu sîrbătoare în comunele respective spre a-şi arăta desteritatea în cîntări şi tipic, pentru-că cei ce vor fi aleşi sunt datori a cînta în Dumineci şi sîrbători atît în strană, cît şi cu copiii la liturgie.

Cererile concursuale, instruite conform normelor în vîgore, sunt a se adresa în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Sebeş, 21 Iuliu, 1901.

Oficiul protopresbiteral, în conţelegere cu comitetele parochiale respective.

Sergiu Medean
protopresbiter

Nr. 769

[161] 2—3

CONCURS

Pentru întregirea posturilor învăţătoreşti vacante în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Sibiiului se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Tel. Român”.

1. *Riusadului*, cu salariu anual de 600 cor., cuartir liber în edificiul şcolar şi lemnele necesare.

2. *Şura-mare*, al doilea post cu salariu anual de 600 cor., cuartir natural cu lemnele necesare şi $\frac{1}{4}$ jug. de grădină.

3. *Vurpăr*, cu salariu de 600 cor., cuartir natural cu lemnele necesare şi $\frac{1}{4}$ jug. grădină.

Reflectanţii la vre-unul din aceste posturi au a se prezenta în vre-o Duminecă ori sîrbătoare în bisericile respective spre a-şi arăta desteritatea în cîntări şi tipic, avînd cei aleşi a cînta în strană în Dumineci şi sîrbători.

Suplicele instruite conform legilor din vîgore sunt a se adresa subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Sibiiu, 24 Iuliu, 1901.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului în conţelegere cu comitetele parochiale.

I. Papiu
protopresb.

Nr. 244/1901.

[163] 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învăţătoreşti vacante din parohiile mai jos numite prin acesta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. *Deeş*, cu salariu de 800 cor., dintre cari 600 cor. din ajutoriu dela stat şi 200 cor. din repartitieune.

2. *Baba*, cu salariu de 600 cor., dintre cari 360 cor. din ajutoriu dela stat şi 240 cor. din repartitieune. — Cuartir, lemne ee foc şi grădină.

3. *Ciceu-Corabie*, cu salariu de 600 cor., şi anume: 250 cor. din repartitie, 150 cor. din cassa bisericeii şi 200 cor. din ajutoriu dela stat, cuartir şi grădină.

4. *Ciubanca* cu filia *Ciubăncuţa*, cu salariu de 600 cor., dintre cari 320 cor. din ajutoriu dela stat şi 280 cor. din repartitieune. Cuartir, lemne de foc şi grădină.

5. *Gărbou*, cu salariu de 600 cor., şi anume; 400 cor. din ajutoriu dela stat şi 200 cor. din repartitie. Cuartir şi grădină.

6. *Negrileşti*, cu salariu de 600 cor., şi anume: 300 cor. din ajutoriu dela stat şi 300 cor. din repartitie. Cuartir şi lemne de foc.

7. *Olpret*, cu salariu de 600 cor. din repartitie, cuartir şi grădină.

Concurenţii au să-şi aşternă cererile concursuale instruite conform legilor în vîgore la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul deschis şi a se prezenta în vre-o Duminecă ori sîrbătoare la biserică parochială spre a-şi arăta desteritatea în cîntările rituali, deorece cei aleşi sunt datori a cînta cu elevii la sînta liturgie.

Sunt preferiţi cei, cari din nascere sunt gr. or. şi au absolvat pedagogia în seminariul nostru archidieceasan.

Deeş, 18 Iuliu, 1901.

Oficiul protopresbiteral al tractului gr.-or. Deeş în conţelegere cu comitetele parochiale concernente.

Teodor Hermann
protopresb.

Nr. 730/1901

[162] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învăţătoreşti din comunele bisericesti mai jos însemnate în protopresbiteratul Tîrnava, se publică prln acesta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. *Boian*, salariu 600 cor. solviţi în 4 rate treilunare, cuartir în edificiul şcolii şi lemne de foc, precum şi folosul grădinei şcolare.

2. *Cetatea de baltă*, salariu 600 cor. solvibil în 4 rate, cuartir în edificiul şcolii şi lemne de foc.

3. *Sănbenedic*, salariu 600 cor. şi cuartir în edificiul şcolii.

Concurenţii au a-şi aşterne petiţiunile instruite conform normelor în vîgore subsemnatului Oficiu protopresbiteral (u. p. Küküllő-vár) preferiţi fiind cei ce vor şti cîntările bisericesti.

Cetatea de baltă, 24 Iuliu 1901.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Tîrnava în conţelegere cu comitetele parochiale respective.

Nicolae Todoran
protopresbiter.

Nr. 435/901

[157] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învăţătoreşti din comunele mai jos numite, protopresbiteratul Iliei, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Rom.”.

1. *Glodghilesci*, cu salariu anual de 600 corone, din repartitie în popor 302 cor., în naturale 49 măsuri de cucuroz în preţiu de 98 cor. folosirea pămîntului şcolii numit „Cetăţena 76 cor. şi ajutoriu dela stat 124 cor., cuartir în edificiul şcolii, 2 stîngini de lemne pentru foc şi grădină de legumi.

2. *Gothatea*, cu salariu anual de 600 cor., şi adevă; a) în bani gata dela comuna politică 70 cor.; b) lemne de foc 2 stîngini cubici în preţ de 48 cor.; c) folosinţa pămînturilor şcolii cu un venit anual de 482 cor., cuartir şi grădină.

3. *Ilia*, cu salariu anual de 600 cor. din repartitie în popor 540 cor., eventuale venite cantonale ca honorar circa 60 cor., cuartir în edificiul şcolii şi grădină.

4. *Tîrnăviţa*, cu salariu anual de 600 cor., prin repartitie în popor 400 cor., ajutoriu dela stat 200 cor., lemne de încălîit, cuartir în edificiul şcolii şi grădină.

5. *Uleş*, cu salariu anual de 600 cor., din repartitie 480 cor. şi folosirea unui pămînt arătoriu şi fînaţiu preţuit în 120 cor.

6. *Zam*, cu salariu de 600 cor., în bani repartitiaţi în popor, 32 metri de lemne din cari se se încălîdescă şi şcolă, cuartir în edificiul şcolii şi grădină de legumi.

Dela reflectanţii la aceste posturi se cere ca să se presinte înainte de alegere în vr'o Duminecă ori sîrbătoare la biserică unde au concurat spre a-şi arăta desteritatea în cîntări şi tipic şi pentru luarea de informaţiuni despre modul de plătire a salariului, deobligati fiind ca învăţători să cînte în strană şi să instrueze pe şcolari în cîntări.

Concurenţii au a-şi aşterne suplicele lor concursuale instruite conform normelor în vîgore subsemnatului oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

Ilia, la 19 Iuliu 1901.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Iliei, în conţelegere cu comitetele parochiale concernente.

Avram P. Păcurariu
protopresbiter

Dela Bibliotecă Tipografiei archidieceasane în Sibiiu se pôte procura

Bustul lui Şaguna

— vărsat în gyps —

cu preţul de **3 corone.**

La Bibliotecă archidieceasană se află spre vîndare următoarele icône:

Ingroparea Domnului (Aer)

Mărima 56/68 cm.: simple 21 cor., fine 27.40 cor., forţe fine 39.20 cor.

Mărima 63/79 cm.: simple 27.40 cor., fine 39.20 cor., forţe fine 48.40 cor.

Mărima 74/100 cm.: simple 39.20 cor., fine 48.40 cor., forţe fine 70 cor.

Mărima 82/120 cm.: simple 48.40 cor., fine 70 cor., forţe fine 98 cor.

Mărima 110/140 cm.: simple 67.20 cor., fine 89.60 cor., forţe fine 117.60 cor.

Nr. 541

[141] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învăţătoreşti în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Dobra, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. *Bêtrăna*. 2. *Roşcani*. 3. *Lăpuşiu inferior-Ohaba*. 4. *Teiu* fie-care împreună cu un salariu anual de câte 600 cor., cuartir natural şi lemne de foc.

Cei cari doresc a ocupa vre-unul din aceste posturi au să se prezenteze în o Duminecă sîu sîrbătoare în comunele respective spre a-şi arăta desteritatea în cîntări şi tipic, fiind-că aleşii sîu instituiţii sunt datori a cînta Dumineca şi sîrbătoreă atît în strană cît şi cu copii la liturgie.

Concurenţii au a-şi înainta rugărilor instruite conform normelor în vîgore în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopresbiteral al Dobrei.

Dobra, 12 Iuliu, 1901.

Oficiul protopresbiteral gr. or.

Iosif Morariu
protopresb.

Nr. 426/1901

[156] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învăţătoreşti din comunele numite mai jos, protopresbiteratul Iliei, se escrie prin acesta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. *Bacea* cu filia *Cuieş*, salariu anual 600 cor. din repartitie în popor, cuartir în edificiul şcolii şi grădină de legumi.

2. *Bărescu* cu filia *Dumesci*, salariu anual 600 cor. din repartitie în popor, cuartir în edificiul şcolii şi lemnele necesare de foc.

3. *Booz*, cu salariu anual de 600 cor., şi adevă: în bani repartitiaţi în popor 440 cor., ca ajutor dela stat 160 cor., cuartir în edificiul şcolii, folosirea grădinei şcolare şi lemne de încălîit.

4. *Brădăţel*, cu salariu anual de 600 cor. în bani, venitul jumătate din grădina de pomărit, cuartir în edificiul şcolii, grădină de legumi şi 16 metri lemne, din cari se se încălîdescă şi şcolă. Reflectanţii la acest post, cari vor pute înfiinţa cor, vor pute conta la o remuneraţiune separată de 100 cor. din partea parochului actual.

5. *Burjuc*, cu salariu anual de 600 cor.: prin repartitie în popor 260 cor., ajutoriu dela stat 34 cor., folosinţa porţiunei de pămînt 306 cor., lemne, cuartir şi grădină de legumi.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, sunt poftiţi a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminecă ori sîrbătoare la biserică, unde a concurat, spre a-şi arăta desteritatea în cîntări şi tipic, pentru-că cei ce vor fi aleşi sunt datori a cînta în strană şi a instrui pe şcolari în cîntări.

Concurenţii au a-şi aşterne suplicele lor concursuale instruite conform normelor în vîgore subsemnatului oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

Ilia, la 15 Iuliu, 1901.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Iliei în conţelegere cu comitetele parochiale respective.

Avram P. Păcurariu
protopresbiter.

Nr. 533/1901

[159] 2—3

Concurs

Pentru întregirea mai jos însemnatelor posturi învăţătoreşti dela şcolile române gr. or. din tractul Orăştiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. *Orăştie*, pentru postul vacant la şcolă capitală, cu salariul fundamental de 800 cor., cuartir în natură, în edificiul şcolii, eventual, dacă nu ar reflecta la el, bani de cuartir 120 cor., 1 stîngin lemne de foc, cuincuenalele prescrie de câte 100 cor.

2. *Şibot*, două posturi vacante cu salariul de câte 600 cor. şi cuincuenalele prescrie, cuartir şi lemne de foc.

3. *Piskiñ*, 4. *Homorod*, 5. *Glod*, 6. *Măgura*, cu câte un post vacant de învăţătoriu cu salariul de câte 600 cor., cuartir, lemne şi cuincuenalele prescrie.

Totii concurenţii au a-şi aşterne cererile în termenul indicat subsemnatului oficiu protopresbiteral şi sunt poftiţi a se prezenta într'o Duminecă în biserică spre a-şi arăta desteritatea în cîntările de strană.

Aleşii vor fi datori a cînta Dumineca şi la sîrbători în strană şi cu copiii la liturgie.

Cererile, cari nu vor fi instruite conform normelor legale nu se vor considera.

Orăştie, 13 Iuliu 1901.

Oficiul protopresbiteral român gr. or. în conţelegere cu comitetele parochiale.

Vasile Domşa
protopresbiter